

Asia: VN/35970/2023

Lausuntopyyntö imeväisten ja pikkulasten ruokintaa koskevasta sosiaali- ja terveysministeriön asetuksesta

Tarkentavat kysymykset

1. Onko tiedotusaineistolta vaadttu sisältö selkeästi kuvattu?

Kyllä

Jos ei, voitte esittää ehdotukset sisällön kuvaamisesta.

-

2. Pidättekö luonnoksessa esitettyä siirtymäaika riittävänä?

Kyllä

Voitte halutessanne esittää siirtymäaikaan liittyvät näkökohtanne.

-

3. Voitte halutessanne esittää muita näkökohtia asetuksesta.

Imetyksen tuki ry kiittää lausuntopyynnöstä imeväisten ja pikkulasten ruokintaa koskevasta sosiaali- ja terveysministeriön asetuksesta. Imetyksen tuki ry on kiinnittänyt huomiota seuraaviin asioihin:

KOMMENTIT 2 §:

Lisätään listaukseen ja siten koko asetukseen niihin kohtiin, jossa listaus toistuu, lasten maitojuoma (ns. 3-korvike). 1-3-vuotiaiden maitojuomat ovat mukana viitatus EU-asetuksen ajantasaistetuissa määritelmissä ja suomalainen ravitsemussuositus ottaa niihin kielteisen kannan: "Lapsi ei tarvitse niin kutsuttuja 1–3-vuotiaiden maitoja tai makumaitoja missään ikävaiheessa" (Syödään yhdessä - ruokasuositukset lapsiperheille). Tiedotusaineiston näkökulmasta lasten maitojuomat ovat keskeinen huolta aiheuttava tuoteryhmä. Paitsi, että tuotteet ovat ravitsemuksellisesti turhia ja niiden ostaminen perheille ylimääräinen taloudellinen haitta, nämä niin sanotut taaperomaidot ovat

korvikevalmistajille keino ristiinbrändätä markkinointirajoituksettomia tuotteita äidinmaidonkorvikkeiden kanssa, jolloin mainostamisella voidaan tehdä tutuksi myös äidinmaidonkorvikkeiden identtistä pakkausilmettä.

KOMMENTIT 3 §:

“...pulloruokinta olisi samanarvoista tai parempi vaihtoehto kuin imetys”. Tässä yhteydessä pulloruokinta-termin täsmällisempi vastine olisi korvikeruokinta. Korvikemaitoa vauva voi saada myös muuten kuin pullosta (esim. imetysapulaite, nenämahaletku) ja toisaalta pullolla ruokittu vauva voi saada myös yksinomaan omaa, lypsettyä maitoa.

“osittaisen pulloruokinnan aloittamisen haitallinen vaikutus imetykseen” Myös tässä yhteydessä perustelluin muotoilu olisi “osittaisen korvikeruokinnan”, Nimenomaan korvikkeen käyttö vähentää oman maidonerityksen määrää, vaikkakin myös pulloruokinta tekniikkana voi hankaloittaa imetyksen sujumista.

“5) vaikeus peruuttaa päätös olla imettämättä;

6) vaikeudet päätöksen muuttamisessa, jos imetys on lopetettu;”

Tämä tarkennus on hyvä lisäys, mutta tällä hetkellä kohtien 5 ja 6 ero voi jäädä epäselväksi, lisäksi vaikeus-sanana käyttö yksikössä ja monikossa sekoittaa. Ehdotus uudeksi muotoiluksi:

5) vaikeus peruuttaa päätös olla aloittamatta imetystä

6) vaikeus aloittaa imetys uudelleen, jos imetys on lopetettu

On perusteltu ja rakennetta selkiyttävä päätös, että kumottavan asetusversion 4 § on sisällytetty tähän pykälään lisättynä 7-kohtana.

KOMMENTIT 4 §:

Täydennys kumottavan asetusversion pykälään on hyvä ja perusteltu.

KOMMENTIT 5 §:

“Terveyden- ja sosiaalihuollon toimitilojen käyttö äidinmaidonkorvikkeiden ja vieroitusvalmisteiden esittelyyn tai myyninedistämiseen on kielletty” - Lisätään lasten maitojuomat

Luonnoksesta on jätetty pois kumottavassa asetusversiossa mukana oleva, WHO:n korvikekoodissa säädetty pykälä (7.4 Samples of infant formula or other products within the scope of this Code, or of equipment or utensils for their preparation or use, should not be provided to health workers except when necessary for the purpose of professional evaluation or research at the institutional level. Health workers should not give samples of infant formula to pregnant women, mothers of infants and young children, or members of their families.), eli: “Äidinmaidonkorvikkeen näytteitä ja välineistöä saa luovuttaa korvauksetta tai alennettuun hintaan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilöille ainoastaan, jos se on tarpeellista laitostasolla tapahtuvaa tutkimusta varten” sekä lahjoituksia käsitellyt 7 §.

Miten näiden kahden kohdan poistamiset on perusteltu? Jos äidinmaidonkorvikkeiden luovuttamista ei asetuksessa kielletä tai rajata, vaikka vieroitusvalmisteen kohdalla sitä säädellään, se käytännössä sallii äidinmaidonkorvikkeen näytteiden jakelun muualla kuin erikseen mainituissa terveyden- ja sosiaalihuollon toimitiloissa. Maininta äidinmaidonkorvikkeen, äidinmaidonkorvikenäytteiden, välineistön tai myyninedistämislahjojen jakelukiellosta on ehdottomasti lisättävä.

Luonnoksesta on poistettu myös aiemman asetusversion 8 § internetissä julkaistavista pakkaus- ja ravintoainetiedoista. Internet ja sosiaaliset mediat ovat korvikemarkkinoinnin vaikeasti valvottava kenttä ja netissä julkaistavista sisällöistä olisi tärkeää säätää tässä asetuksessa. Ruokavirastolla on aiheeseen liittyen keskeisin asiantuntemus, jota olisi tärkeää hyödyntää.

Kervinen Heidi
Imetyksen tuki ry - Imetyksen tuki ry